

החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 37

בס"ד ערשיק פון ויחי ט"ז טבת תשנ"ז

פנינים יקרים

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, בשם הבעל שם טוב, אשר יקרא, דרך מקרה, שכל אחד ואחד ישב על עבודתו בהיסת הדעת, ופתאום יבא משיח. (בס"ד בעל שם טוב על התורה פ' ויחי בשם ילקוט משה)

ראובן שמעון לוי ויהודה, ביאר מורי הבעש"ט זלה"ה כמו שיש שמות השבטים בקדושה כך יש בקליפה. והוא ראובן - ראו שאני בן, שמעון - שעושה הטוב כדי שיהיה שמעו בכל הארץ, לוי - שיתחבר לאנשי מעשה, יהודה - כדי שיוודו וישבחו אותו. ודפח"ח. (ס"ב בן פורת יוסף לפי וירא דל"ה ע"ד).

טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל (קהלת ד')
ע"י שהאדם תמיד בסכנה מרדיפת היצירה
ע"י כך יש לו התחדשות תמיד ועי"ז דבוק בחכמה, ולהפך ע"י גסות שמלך הוא בעיניו עי"ז מה שהיה לו גם כן נלקח ממנו. (שפת אמת פ' וישב בשם הוה"ק)

כשאשת פוטיפר פנתה אל יוסף לאמר שכבה עמי כתיב בתורה וימאן ואח"כ כתיב בהמשך ויאמר אל אשת אדניו וכו'. מסביר בעל השפת אמת: בתחילה מיאן יוסף בעבירה בלי טעם... כי החכמה של האדם הבל ויש בו כמה טעויות, אבל החכמה והדעת שבא ע"י יראת שמיים היא האמת.

אמר רבי אלכסנדר החדו"ט הזה אם משתמש הוא בכלים שבורים גנאי הוא לו. אבל הקב"ה כלי תשמישו שבורים, שנאמר קרוב ה' לנשברי לב (תהילים ל"ד). הרופא לנשברי לב (שם קב"ה) ואת דכא ושפל דוח (ישעי נ"ד) זבחי אלוקים רוח נשברה (מז"ר ויקרא פ"ד)

דבר החברותא

בפרשתנו השבוע אנו קוראים על פטירת יעקב אבינו שביקש מבנו יוסף להביאו לקבורה בא"י מפני "שאין מתי חוצה לארץ חיים אלא בצער גלגול מחילות" ורש"י פ' ויחי מ"ט ונביא סיפור מהבעש"ט מענין זה.

הרב ר' דוד בהר"צ ר' אלעזר מענדל (מלעלוב) סיפר במירו, ש' תרע"א, איך ששמע בעצמו מהאשה שהי' אתה המעשה, או מהנשים שנשאו אותה ושמה "שרה רחל" נכדת הבעש"ט, שחלתה ל"ע ונהיתה משותקת, ושכבה משך זמן רב ביסורים קשים, פ"א חלמה חלום שהיא רואה את זקנה הבעש"ט, ובכתה לפניו איך ששוכבת ביסורים כבר זמן רב, ואין ארוכה למחלתה.

אמר לה תלכי על קברי להתפלל, ותתרפאי. שאלה אותו הלוא אתם מונחים בחו"ל ואיך אבוא לשם, ואמר לה נשאו אותי אחר פטירתי לא"י לעיר צפת ת"ו וקברי אצל האר"י ז"ל מצד ימין, ובבקר צותה שישאו אותה לשם לקבר האר"י ז"ל בימינו, וכך עשו והשכיבו אותה ליד קבר האר"י ובכתה והתפללה שם ותיכף הרגישה יותר טוב עד שממש נהיתה בריאה והלכה לביתה בחזרה בעצמה ברגלי' ככל אדם,

והדברים מפורסמים בכל עיר צפת.

(מובא בכתבי ר"י שו"ב)

מה ה' אלוקנו דורש מאתנו

ניסן תשל"ז

ה' להושיעם ממסגרותם ונתעורר עת דודים להוציאם ממצרים בטרם יחמץ, לקרבם אל הר סיני וליתן להם את התורה, כך גם בגאולה העתידה הפרט והכלל, של אחרי מתן תורה, תתעורר חבצלת השרון באיתערותא דלתתא, ע"י מציאות עבודתנו מלמטה בחתירה אחרי חתירה אחרי מומי נפשנו שלא יעלם מנגד עינינו שום פגם ושום חטא אז נזכה לשלימות השפלות שהיא שלימות הדעת להיות בבחינה של זעק לבס אל ה'. וכל המדות הרעות יתהפכו לטובה זה בכה וזה בכה. זהו סוד גאולתן של ישראל ותקון השלימות של חטא עץ הדעת וחטא העגל ויכנס נדחים ויקבץ פזורים לציון ברנה ע"י משיח צדקנו.

מרחוק אני מבין את געגועיך העזים, ההתמדה בדרך האמונה הפשוטה להיות גלוי לכל ושמח בכל, תזין את נפשך הצמאה וכאשר תבדוק בדק ביתה תמצא לה ניחומים ויבואו לה עזורים ממקום מחצבתה ואשר יעניק לה מדעת עליון, קח את נפשך וזכה בה, בידך הבחירה להיטיב עמה, אל תהי בז לה כי בנפשך הדבר.

לכבוד חברי הנאמן ...

... ואני מבקש להביע תקותי נאמנה, שנסיבות הזמן נתנו לך להבין בעומק נפשך מה שמבקשין מאתנו מלמעלה. להיוודע ולהיגלות מהות מציאותינו האמיתית שהיא השפלות המוחלטת לחיות אותה תדיר אשר על ידה ורק על ידה נזכה לדביקות עם הבורא, היינו לחיות עם הסיבות שזהו מציאות האמונה הפשוטה.

הגילוי הבהיר של מידותינו הרעות לא ידכאו אז את רוחינו וימנעו מאתנו הסיפוק מן המסכנות האופף אותנו כל שעה, כי היאוש והמסכנות ייחפכו להיות יסורים של אהבה ע"י הדומיה בה ועל ידה נקבלם. לא נשאף לגדלות ולשררה, כי יתבהר לנו שזהו בעוכרינו וזה רק ירחיקנו מן הטוב הנצחי להיות דבוק בחי העולמים בבחינת כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי.

כל כמה שמציאות עבודתנו תגיענו למצוא בקרבנו את השורש פורה ראש ולענה באותה הבחינה שהקב"ה האיר עיניהן של ישראל במחשך הגלות של מצרים באיתערותא דלעילא ונתגלה להם היותם שקועים במ"ט שערי טומאה ואז זעקו אל

בכח האחדות זוכים לכל

שע"י שכל אחד יגיע עם עבודתו למציאות ביטול כזאת, עד שלא ידע מביטולו. אלא שמציאות העבודה של הפחד מסכנת פעולת נטיות טבעו בכל נשימה ונשימה יכיר לו היטב את עצם מהותו ועצם יסוד האנוש שאין לו אלא את כח הבחירה של הכרת יסוד האין שלו, ועוצם שליליותו.

כי כך הוא כח האחדות השלימות כשאחד מתאחד להבין ולסבול את הכאב של רעהו אז הקב"ה מתאחד עמהם ונותן להם מבוקשם ומשאלת לבבם אף בדברים שהם למעלה מן הטבע.

וזהו בעצם רעיון התחיה ודרך הגאולה של עם ישראל שתהיה רק בכח האחדות.

השלשיות, אשר כלנו מצפים שזה יהיה בדורנו ועינינו תחזינה זאת.

ואין ספק, שמע"כ ידידי הנאמן, הוא אחד משרשי הנפש ואיש חזית מהיר במלאכתו, אשר בכח התחזקותו והתאמצותו הוא מסוגל אצל כל השרשים הקשורים עמו לעורר אותם ולהביאם אל האחדות, לכן יגל וישמח על התפקיד הנשגב שנועד לו מלמעלה וישאב מכך עוז ותעצומות בבחינת "תתחדש כנשר נעוריי" וכפי מדת הרצון שיתן לתכלית זו כך גם ישפיעו עליו מן השמים משנה כח ודבריו יהיו נשמעים לרבים אשר יחפצו את קרבתו.

בידידות נאמנה

דרך גאולתן של עם ישראל

חיים, ונשאר לכן לחיות חיי נצחים לעד ולעולמי עד. ומי שמכיר את הערך הנשגב מכל נשגב את זאת המדריגה, בכלל לא שייך להיות אצלו הקטיגוריה בין תלמידי חכמים, כי כ"ד אלף תלמידיו שלא נהגו כבוד זה בזה, הם הם היו המסריקות של ברזל האמיתיות שלו ושתק ודומם על זאת. וזכה ע"י כך שנתדבק בהאחד של אור אין סוף.

וכל אחד כפי ערך מדרגתו ושורש נפשו צריך להגיע לזאת המדריגה של ביטול, עד שיהיה בבחינת כל עצמותיו תאמרנה ה', כלומר, שמציאות הרחמים שהוא בחינת השם של ה', תהיה מציאות עצמיותו, בלי שום שיור אחר, ע"י שיתן את העבודה שלא ירצה שום דבר אחר, אלא זאת, שיוכל להכניע את יצרו המבקש לרמותו בבינת הרגש על עצמו, שאינו אלא דמיון תעתועים כדי להפרידו ממקור חיותו, ועל כך טוב בחירתו של אשרי אדם מפחד תמיד, שאז יעזרהו השי"ת וירחמהו.

אשר אז יבקש רחמים מאת בוראו שיתן לו את הדעת האמיתית לחיות עם הסיבות אשר הקב"ה ברוב רחמיו שולח לו יום יום חדשים לבקרים כדי להצילו מחמת המציק של המלחמה הכבידה שהוטל לתוכה בעל כרחו כדי להטיבו באחריתו.

וכשאדם זוכה ומגיע לעבודה כזו, ישכון עליו אור ה', כמו שמצינו אצל יעקב, שמעיד עליו הכתוב "והנה ה' ניצב עליו", וזוכה להשראת הנפש, שזו היא אצלו אמת בחינת גאולה פרטית בנשימה זו - עד שיזכה להיות זוכה ומזכה אשר בכח עבודתו, יתקבצו כל שרשי הנפש של עם ישראל ויתלקטו הניצוצות אחד לאחד עד אשר תתנוצץ אור הגאולה הכללית ותקון

לכבוד חברי הנאמן

... וכך היא דרך גאולתן של ישראל שכל אחד באשר הוא שם ובאיזה מצב הנפש שהוא נמצא יכול וצריך להעביר את המדות למעלה. כלומר, אם הסיבות סיבבו שאחד ציערו בצער כל שהוא, עד שהכאיב לו עד נקודת הנפש, ובשעת נסיון כזה, הכיר לדעת שהכאב הזה בא לו מאת ה', כי הלא לית אתר פנוי מיניה, וממנו יצא הדבר להכאיבו, כדי לנסותו ולהיטיבו באחריתו, ונתאזר בגבורה של השתיקה והדומיה, הרי בכך זכה להתדבק והיה משכן להבחינה של "סובלת סבלך", וקיבל השגה של צער השכינה הקדושה, ומכאן פתוחה הדרך לגאולתה.

זו היא הבחינה של לימוד התורה על דרך האמת, וכך היתה תורת רבי עקיבא אשר זכה להגיע למדריגה העליונה של מסרקות ברזל שזו היא היסוד של קיום העולם, אשר כל ימיו היה מצטער לחיות בזאת הבחינה, עד שהבין שאם לא כך למה לו

בליל ש"ק קודש שאלתי את הרא"ש, שליט"א מדוע יוסף לא נמלט כאשר אשת פוטיפר הצתה להכשילו, ונשאר שם כפי שאומרים חז"ל שנה שלימה, איך לא פחד לקבל נסיונות מרים כאלה יום ולא ברח משם כמו שמצינו אצל רב כהנא שהיה מטרונותא רצתה להכשילו, ניגט לחליו הבית והפיל עצמו עד שבא אליהו ואתו בלבי יהרג. השיב ואמר, כי יוסף שאב כחות עצומים והתגבר על כל המכשולים והנסיונות לכל יפול, כי הוא התקשר עם השי"ת, וברגע שהרגיש איש היצה"ר מתחיל לבעור בקרבו, החליף מיד את האש בדביקות הבורא. ורק בפעם האחרונה לקחו ממנו את הכוחות שלו ועמד להיכשל התחיל לזעוק אל ה' ושוב נראית לו דמות דיוקנו של אביו, היינו אביו שבשמים שהתקשר אתו וניצל מהעבירה, ולא בחנם נקרא יוסף הצדיק.

המשיך בשיחה ובתוך הדברים הזכירו את דברי רש"י תחילת הפרשה "הפשתי הזה נכנסו גמלוו טעונים פשתן, הפחמי תמה: אנה יכנס כל הפשתן הזה? היה פיקח אחד משיב לו: ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך, ששורף את כולו. כך יעקב ראה כל האלופים הכתובים למעלה (סוף וישלח) תמה ואמר: מי יכול לכבוש את כולן? מה כתיב למטה "אלה תולדות יעקב יוסף" וכתיב "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, ניצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כולם". אמר הרא"ש כי יעקב התבונן בכל האלופים האלה היינו כוחות הטומאה והסטרא אחרא שהם רבים וגדולים, וכיצד אפשר להתגבר על כל אלה? היה פיקח אחד משיב לו: ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ששורף את כולו! ובעצם מהו הניצוץ, מה היא השלהבת והאש - הרי לא ניתן למישוש, זה ממש לא כלום, וזאת הכוונה ניצוץ אחד אם אתה במידת הביטול והאין המוחלט, הניצוץ הזה יכול לשרוף את כל כוחות הטומאה וכל אלופי עשו!

הזכיר גם בשלחן מה שיעקב רצה לגלות את הקץ לבניו ונסתלקה ממנו שכינה, ולכאורה כיצד רצה לעשות זאת והרי היה מכניס אותם לתוך ייאוש גדול שיראו שהגלות תיקח אלפי שנה ועדיין לא נושענו. אמר הרא"ש כי אדרבה יעקב רצה להחדיר בהם אמונה חזקה שידעו שעליהם לעמוד בכל עזו ולהתחזק באמונה שלימה כי הגלות ארוכה ובלי אמונה נוכל להתמוטט לגמרי. אבל השי"ת הבוחן מחשבות לב האדם ידע שלא יוכלו לעמוד בזה והם יפלו בזרועות היאוש ולכן נסתלקה שכינה ממנו כדי שלא יגלה להם זאת.

ואח"כ דיבר כי אנו חיים בדור של עקבתא דמשיחא ועלינו לעורר רחמים ולהרבות בתפילה ותחנונים שהגאולה תבוא "ברחמים גדולים אקבצך", ולא מתוך צרות של חבלי משיח, ורק בתפילות אפשר להמתיק את הדינים. והמשיך ואמר כי במקום שהיו צריכים פעם בדורות שעברו כחות גדולים להחיש את קץ הגאולה, הרי היום הוא עומד כבר תחת כתלנו ויש להחיש זאת בתפילות אפילו אנשים פשוטים שיתכוונו בלב שלם לסלק את הצרות האיומות בתוך עם ישראל, וזה אפשר ע"י אחדות שתהא שוררת בינינו בחינת אהבה שאינה תלויה בדבר וע"י כך אפשר לעורר אהבה שאינה תלויה בדבר גם ע"י אבינו שבשמים אע"פ שאיננו זכאים לכך, בכל זאת לא יטשנו מאהבתו אותנו כי הוא מתנהג אתנו מדה כנגד מידה אם אנו מתנהגים עם הזולת באהבה שאינה תלויה בדבר למרות שהחבר לא מתנהג אלי יפה ורוצה להרע לי בכ"ז אני יודע שהכל משמים, בזה נוכל לעורר רחמי שמים על כל כלל ישראל שאנו זקוקים לכך במאוד בפרט בזמן האחרון.

